

RENDESZETI ALAPISMERETEK ÉRETTSÉGI VIZSGA

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
A vizgabizottságot működtető intézmény biztosítja	számítógépterem, szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő), adathordozók, vizsgázói útmutató személyi feltétel: rendszergazda	NINCS	számítógépterem, szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő), adathordozók, vizsgázói útmutató személyi feltétel: rendszergazda	NINCS

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	Tájékoztató a vizsgaszervezőnek	NINCS	Tájékoztató a vizsgaszervezőnek	NINCS
Mikor?	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint					
Írásbeli vizsga			Szóbeli vizsga		
180 perc			15 perc		
100 pont			50 pont		
I. feladatlap		II. feladatlap	III. feladatlap	Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek	Társadalomismeret, életmód
90 perc		10 perc	80 perc		
Egyszerű, rövid választ igénylő teszt jellegű feladatok megoldása	Szöveges, kifejtendő feladatok megoldása	Másolás szövegszerkesztéssel	Összetett feladat megoldása számítógépen		
30 pont	30 pont	20 pont	20 pont		

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga célja, hogy viszonylag teljes és ellenőrizhető képet adjon a tanuló tudásáról az ismeretek és képességek tekintetében egyaránt. A vizsga hozzájárul ahhoz, hogy az oktatás eredményessége objektívebben mérhető, valamint a különböző iskolák vizsgázóinak teljesítménye összehasonlítható legyen.

Az írásbeli vizsgára a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja a számítógéptermet, szoftvereket, adathordozókat, a vizsgáztató útmutatót, továbbá a rendszergazdát.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

A feladatlapok ismeretanyagának kiválasztása a témakörökhöz tartozó részletes követelményeken alapul. A feladattípusok pedig az előírt képesség jellegű követelményeknek felelnek meg.

I. feladatlap

A középszintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám 30%-ában teszt jellegű, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldásával érhető el.

Arányok:

- Informatikai ismeretek	33%	(10 pont)
- Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek, társadalomismeret, életmód	67%	(20 pont)

Az írásbeli összpontszám 30%-ában gyakorlati feladat komplex, tematikus szempontú feldolgozásával szöveges (kifejtendő) kérdésekre adott válaszokkal érhető el.

Arányok:

- Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek	50%	(15 pont)
- Társadalomismeret, életmód	50%	(15 pont)

Az egyes követelményekhez rendelt arányok azt a célt szolgálják, hogy teljes egészében érvényesüljenek a megfogalmazott fejlesztési követelmények.

II-III. feladatlap

A középszintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám 40%-át teszi ki a másolási és az összetett feladat megoldása számítógépen. A vizsgázó két feladatot old meg számítógépen:

II. feladatlap

A vizsgázó egy korrektúrázott, nyomtatott kb. 1000 leütés terjedelmű iratszöveget másol. A rendelkezésére álló idő 10 perc (20 pont).

III. feladatlap

A vizsgázó egy összetett feladatot old meg, amely során a rendelkezésére bocsátott feladatok szerint szövegszerkesztési, táblázatkezelési, ügyviteli feladatokat végez a begépelte iratszöveggel, illetve azzal összefüggésben. A hivatalos iratot a megfelelő tartalmi és formai sajátosságok szerint elkészíti. (20 pont).

A feladat jellemzői:

Kompetenciák	%
A feladat értelmezése	10
Szövegfeldolgozás, táblázatkezelés	50
Ügyviteli feladatok	40

Lehetséges feladattípusok

1. Jegyzőkönyv készítése
2. Tájékoztató készítése
3. Beszámoló készítése

A feladatlapok és a feladatok jellemzői

A teszt jellegű, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok alatt azokat a többségében zárt végű feladatokat kell érteni, melyek legtöbbször pontosan körülírható válaszokat várnak el a tanulóktól. A feladatok a részletes követelményekben meghatározott tartalmak tudására és az alábbi képességek mérésére irányulnak.

Kompetenciák	%
Informatikai alkalmazások használata	33
A társadalom és az ember megismerésének módszereiben való tájékozottság	67

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatsorozat 10-15 feladatból áll, amelyből maximum 10 pont az informatikai alkalmazások használatát, maximum 20 pont a pszichológiai, szociálpszichológiai, társadalomismeret, életmód alapfogalmak ismeretét, definiálását kéri számon.

Az informatikai alkalmazások számonkérésénél a feleletadás módja alternatív vagy többszörös választás, a pszichológiai, szociálpszichológiai, társadalomismeret, életmód alapfogalmak esetében a feleletválasztás mellett feleletalkotás, vagy relációanalízis is lehet.

Szöveges kifejtendő feladatok

Szöveges feladatnak az tekinthető, ahol a vizsgázónak esszészerűen kell kifejtenie a válaszokat. A szöveges kifejtendő feladatok során a tanulók a mindennapi élet konkrét vagy modellezett élethelyzeteit dolgozzák fel. E feladatoknál általában valamilyen forrás (szöveges, képi) felhasználásával kell néhány mondatban megoldani a kitűzött feladatot. Forrásuk lehet napihír, történelmi esemény, irodalmi alkotás, film, az iskolai vagy lakóhelyi közösség életének eseményei.

A feladatok a részletes követelményekben meghatározott tartalmak ismeretére és az alábbi képességek mérésére irányulnak.

Kompetenciák	%
Források használata és értékelése	30
Szakkifejezések használata	30
A probléma emberközpontú megközelítése	40

Az írásbeli feladatlap értékelése

I. feladatlap

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok értékelésénél kötelező a javítókulcsnak való megfelelés. A javítókulcstól való eltérés lehetőségeit főleg a szöveges, problémamegoldó feladatok tekintetében a konkrét feladatlapok javítási-értékelési útmutatói jelzik.

Az informatikai teszt jellegű feladatok értékelésénél a hibás válaszok pontlevonással járnak.

Szöveges kifejtendő feladatok általános értékelési szempontjai:

1. Mennyire képes logikus, koherens szövegalkotásra?
2. Mennyire képes a megadott témához (problémához) a témától függően pszichológiai, szociálpszichológiai, etikai stb. fogalmakat kapcsolni?
3. Mennyire képes a témát (problémát) az életből vett példákkal megjeleníteni?
4. Mennyire képes rendszerezésre, lényegkiemelésre?
5. Mennyire képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, állítása mellett érvelésre?
6. Mennyire tájékozott a témakörben?
7. Milyenek tárgyi ismeretei?
8. Milyen mértékű a problémaérzékenysége?
9. Milyen mértékű a kreativitása?
10. Mennyire képes az eset komplex (elsősorban pszichológiai, szociálpszichológiai, etikai) megközelítésére, vagyis a tárgy keretében tanultak gyakorlati alkalmazására?
11. Mennyire képes etikai vonatkozású kérdésekben a történeti, szociológiai, kulturális és lélektani szempontok érvényesítésére?
12. Mennyire képes elkerülni a vulgárizáló redukciókat: a közhelyes, lapos pszichologizálást, szociologizálást, a közhelyeket, valamint az erkölcsi ítélkezést és a lapos moralizálást?
13. Mennyire képes különböző erkölcsi felfogások felismerésére és értelmezésére?

II-III. feladatlap

Az adott feladatmegoldás értékelését az elektronikus dokumentum alapján kell végezni, a feladathoz tartozó javítási-értékelési útmutató szerint.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tétel számát minimum 20.

A szóbeli vizsgán semmilyen segédeszköz nem használható.

A szóbeli tétel tartalmi és formai jellemzői

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó a témakörök alatt megadott témák kifejtése során a szintje szerinti követelményeknek megfelelni. A vizsgázó számot ad arról, hogy mennyiben ismeri a társadalomra vonatkozó alapvető fogalmakat, értelmezési kereteket, megközelítési módokat, mennyire tudja értelmezni a körülötte lévő világ eseményeit. Meghatározó jelentőségű az alapvető kompetenciák - a szaknyelv alkalmazása, az általánosítás képessége, szemléletes példák, analógiák, okozati viszonyok használata, kommunikációs készségek stb. - mérése, azok az elemzési és értelmezési szempontok, kommunikációs ismeretek, amelyek szükségesek az önálló tájékozódáshoz, az ítéliképességhez, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények megéléséhez és kifejezéséhez.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsga az önálló tájékozódást, az ítéliképességet, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények kifejezését, az élethelyzetek, döntési szituációk, etikai kérdések, gondolatok, érzelmek, magatartások, szociális beállítódások, elvek, eszmék árnyalt bemutatását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

A szűkebb és tágabb értelemben vett emberi csoportok, közösségekben zajló folyamatok problémaközpontú bemutatása nem igényel a témakörökben megjelenőknél több konkrét ismeretet, hanem az elsajátítottak alkalmazását várja el.

A vizsga azt méri, hogy a vizsgázó a témakörök alatt megadott témák kifejtése során hogyan képes tudását, gondolatait, véleményét szóban előadni, feleletében mennyire tükröződik a humanisztikus értékek, az ember, az emberi élet tisztelete.

A szóbeli témakörök

- Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek
- Társadalomismeret, életmód

Tételtípusok:

A szóbeli vizsga tétellei a témaköröknek megfelelően két feladatból (A és B) állnak, amelyek során a vizsgázó feladata egy-egy téma önálló és átfogó kifejtése, érvelő bemutatása alapvetően rendészeti aspektusból.

A tételcímek jellemzői, összeállításuk

A szóbeli tétel az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján kerülnek megfogalmazásra.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik.

Szempontok, kompetenciák	Pontszámok		
	A	B	Összesen
Tartalom - a probléma értékalapú megközelítése - a társadalom és az ember megismerésének módszereiben való tájékozottság - tárgyi ismeretek - fogalomhasználat	15	15	30
Előadásmód - a felelet világos, témának megfelelő felépítése - a logikus érvelés - megfelelő szakmai szókincs használata - helyes beszédtechnika	5	5	10
Meggyőző erő - lényegkiemelő képesség - rendszerező képesség - problémaérzékenység - kreativitás	5	5	10
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25	25	50

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint					
Írásbeli vizsga			Szóbeli vizsga		
240 perc			20 perc		
100 pont			50 pont		
I. feladatlap		II. feladatlap	III. feladatlap		„A” feladat Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek
150 perc		10 perc	80 perc		
Egyszerű, rövid választ igénylő teszt jellegű feladatok megoldása	Szöveges, kifejtendő feladatok megoldása	Másolás szövegszerkesztéssel	Összetett feladat megoldása számítógépen		
60 pont		20 pont	20 pont		
					„B” feladat Társadalomismeret, életmód

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga célja, hogy viszonylag teljes és ellenőrizhető képet adjon a vizsgázó tudásáról az ismeretek és képességek tekintetében egyaránt. A vizsga hozzájárul ahhoz, hogy az oktatás eredményessége objektívebben mérhető, valamint a különböző iskolák vizsgázóinak teljesítménye összehasonlítható legyen.

Az írásbeli vizsgára a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja a számítógéptermet, szoftvereket, adathordozókat, vizsgázói útmutatót, továbbá a rendszergazdát.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

A feladatlap ismeretanyagának kiválasztása a témakörökhöz tartozó részletes követelményeken alapul. A feladattípusok pedig az előírt képesség jellegű követelményeknek felelnek meg.

Arányok:

- Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek	50%
- Társadalomismeret, életmód	50%

Az egyes követelményekhez rendelt arányok azt a célt szolgálják, hogy teljes egészében érvényesüljenek a megfogalmazott fejlesztési követelmények.

A feladatlapok és a feladatok jellemzői

I. Feladatlap

Az emelt szintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám 30%-a egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldásával és 30%-a szöveges (kifejtendő) kérdésekre adott válaszokkal érhető el.

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok:

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok alatt azokat a többségében zárt végű feladatokat kell érteni, melyek legtöbbször pontosan körülírható válaszokat várnak el a vizsgázóktól. A feladatok a részletes követelményekben meghatározott tartalmak tudására és az alábbi képességek mérésére irányulnak.

Kompetenciák	%
A társadalom és az ember megismerésének módszereiben való tájékozottság	30
Problémaközpontúság	30
A probléma emberközpontú megközelítése	40

Az emelt szintű egyszerű, rövid választ igénylő feladatcsoport 10-15 feladatból áll.

1. Fogalmak magyarázata, hozzárendelése állításokhoz
2. Folyamatszakaszok sorrendjének a megállapítása
3. Ok-okozati összefüggések felismerése
4. Ábrák felismerése, ábraelemzés
5. Tényadatok rendezése megadott szempontok szerint

Szöveges kifejtendő feladatok:

Szöveges feladatnak az tekinthető, ahol a vizsgázónak néhány összefüggő mondatban kell kifejtenie a válaszokat. A feladatok a részletes követelményekben meghatározott tartalmak ismeretére és az alábbi képességek mérésére irányulnak.

Kompetenciák	%
Források használata és értékelése	30
Szakkifejezések használata	30
A probléma emberközpontú megközelítése	40

Az emelt szintű szöveges (problémamegoldó) feladatcsoport 3-5 feladatból áll. E feladatoknál általában valamilyen forrás (szöveges, képi) felhasználásával kell néhány mondatban, 4-6 sorban megoldani a kitűzött feladatot.

II., III. feladatlap

Az emelt szintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám 40%-át teszi ki a másolási és az összetett feladat megoldása számítógépen. A vizsgázó két feladatot old meg számítógépen:

II. feladatlap.

A vizsgázó egy korrektúrázott, nyomtatott kb. 1000 leütés terjedelmű iratszöveget másol. A rendelkezésére álló idő 10 perc (20 pont).

III. feladatlap

Egy összetett feladatot old meg, amely során a rendelkezésére bocsátott feladatok szerint szövegszerkesztési, táblázatkezelési, ügyviteli feladatokat végez a begépelte iratszöveggel, illetve azzal összefüggésben. A hivatalos iratot a megfelelő tartalmi és formai sajátosságok szerint elkészíti.

Az írásbeli feladatlap értékelése

I. feladatlap

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok értékelésénél kötelező a javítókulcsnak való megfelelés. A javítókulcstól való eltérés lehetőségeit főleg a szöveges, problémamegoldó feladatok tekintetében a konkrét feladatlapok javítási-értékelési útmutatói jelzik.

Az informatikai teszt jellegű feladatok értékelésénél a hibás válaszok pontlevonással járnak.

Szöveges kifejtendő feladatok általános értékelési szempontjai:

1. Mennyire képes logikus, koherens szövegalkotásra?
2. Mennyire képes a megadott témához (problémához) a témától függően pszichológiai, szociálpszichológiai, etikai stb. fogalmakat kapcsolni?
3. Mennyire képes a témát (problémát) az életből vett példákkal megjeleníteni?
4. Mennyire képes rendszerezésre, lényegkiemelésre?
5. Mennyire képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, állítása mellett érvelésre?
6. Mennyire tájékozott a témakörben?
7. Milyenek a tárgyi ismeretei?
8. Milyen mértékű a problémaérzékenysége?
9. Milyen mértékű a kreativitása?
10. Mennyire képes az eset komplex (elsősorban pszichológiai, szociálpszichológiai, etikai) megközelítésére, vagyis a tárgy keretében tanultak gyakorlati alkalmazására?
11. Mennyire képes etikai vonatkozású kérdésekben a történeti, szociológiai, kulturális és lélektani szempontok érvényesítésére?

12. Mennyire képes elkerülni a vulgarizáló redukciókat: a közhelyes, lapos pszichologizálást, szociologizálást, a közhelyeket, valamint az erkölcsi ítélkezést és a lapos moralizálást?

13. Mennyire képes különböző erkölcsi felfogások felismerésére és értelmezésére?

II., III. feladatlap

Az adott feladatmegoldás értékelését az elektronikus dokumentum alapján kell végezni, a feladathoz tartozó javítási-értékelési útmutató szerint.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételek darabszáma minimum 20.

A szóbeli vizsgán semmilyen segédeszköz nem használható.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó a témakörök alatt megadott témák kifejtése során a szintje szerinti követelményeknek megfelelni. A vizsgázó számot ad arról, hogy mennyiben ismeri a társadalomra vonatkozó alapvető fogalmakat, értelmezési kereteket, megközelítési módokat, mennyire tudja értelmezni a körülötte lévő világ eseményeit. Meghatározó jelentőségű az alapvető kompetenciák - a szaknyelv alkalmazása, az általánosítás képessége, szemléletes példák, analógiák, okozati viszonyok használata, kommunikációs készségek stb. - mérése, azok az elemzési és értelmezési szempontok, kommunikációs ismeretek, amelyek szükségesek az önálló tájékozódáshoz, az ítélőképességhez, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények megéléséhez és kifejezéséhez.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsga az önálló tájékozódást, az ítélőképességet, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények kifejezését, az élethelyzetek, döntési szituációk, etikai kérdések, gondolatok, érzelmek, magatartások, szociális beállítódások, elvek, eszmék árnyalt bemutatását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

A szűkebb és tágabb értelemben vett emberi csoportok, közösségekben zajló folyamatok problémaközpontú bemutatása nem igényel a témakörökben megjelenőknél több konkrét ismeretet, hanem az elsajátítottak alkalmazását várja el.

A vizsga azt méri, hogy a vizsgázó a témakörök alatt megadott témák kifejtése során hogyan képes tudását, gondolatait, véleményét szóban előadni, feleletében mennyire tükröződik a humanisztikus értékek, az ember, az emberi élet tisztelete.

A szóbeli témakörei

- Pszichológiai, szociálpszichológiai alapismeretek
- Társadalomismeret, életmód

Tételtípusok:

A szóbeli vizsga tételei a témaköröknek megfelelően két feladatból (A és B) állnak, amelyek során a vizsgázó feladata egy-egy téma önálló és átfogó kifejtése, érvelő bemutatása alapvetően rendészeti aspektusból.

Egy-egy tételben a témakörök azonos hangsúllyal szerepeljenek.

A tételcímek jellemzői, összeállításuk

A szóbeli tételeket az országos vizsgaközpont készítteti el, és küldi meg a tantárgyi bizottságnak. A szóbeli tételek az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján kerülnek megfogalmazásra.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik.

Szempontok, kompetenciák	Pontszámok		
	A	B	Összesen
Tartalom - a probléma értékalapú megközelítése - a társadalom és az ember megismerésének módszereiben való tájékozottság - tárgyi ismeretek - fogalomhasználat	10	10	20
Előadásmód - a felelet világos, témának megfelelő felépítése - a logikus érvelés - megfelelő szakmai szókincs használata - helyes beszédtechnika	6	6	12
Meggyőző erő - lényegkiemelő képesség - rendszerező képesség - problémaérzékenység - kreativitás	9	9	18
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25	25	50